

Typerää dubbausta

Suomalaiset ovat päässeet viime viikkoina mukavasti esille maailman tiedotusvälineissä. Häkkinen on kirinyt yhtenä karkuun maailman taitavimmalta kuskilta saksalaiselta Schumacherilta, ja ralliautoilijat ovat kaa-sutelleet näyttävästi. Ahtisaari on klenkannut milloin Kölnissä ja Berliinissä tai Moskovassa ja Helsingissä. Helsinki hävisi lopulta olympiakilpailun, mutta pääsi hyvin tapetille.

Olen juuri tehnyt pari työreissua, toisen Ranskaan ja toisen Saksaan. Menestyneitten tai vain muuten kiinnostavien suomalaisten haastatteluja on sattunut silmään tuon tuosta. Ihmiset tuntee, muttei aina ääntä eikä puheta-paa.

Ensin Schumacher sanoo jotakin selvällä saksan kielellä. Sitten Häkkinen tulee ruutuun, suu liikkuu, kädet käyvät, mutta puhe on vierasta saksalaista mongerrusta.

Schröder halaa kiusaantunutta Ahtisaarta ja antaa viisaita lausuntoja selväksi saksaksi. Sitten kamera kääntyy Ahtisaareen. Hän puhuu, huulet vi-pajavat tyytyväisen oloisesti. Mutta puhe on kummallista.

Samaranch puhuu ranskaa, josta en kauheasti ymmärrä. Sitten ruudun täyt-tää tuttu hahmo, joka tavallisesti örisee hitaasti, vähin sanoin, mutta ponte-vasti. Saarikangashan se on. Nyt Saarikankaan ääni kuulostaa vikinältä. Eihän tuolla olemuksella voi pärjätä. No, silloin ei vielä tiedetty, miten kä-vi.

Ongelma, josta vaahtoan, on ihmisen puheen päällepuhuminen eli dubba-us. Se ärsyttää niin vietävästi. Näytelmissä ja elokuvissa ei niinkään hait-taa, vaikka John Wayne puhuisikin kummallista kieltä. Mutta jos oikea ihminen haastattelussa lausuu vakavasti mielipiteensä kaikelle maailmalle, on suorastaa törkeää puhua hänen äänensä päälle. Haasteltavan puheen vi-vahteet ja painot tuovat niin paljon lisää sanomaan, vaikkei kieltä ymmär-täisikään.

Kysyttyäni asiasta moneen otteeseen paikallisilta, he pitävää tapaa myös kovin ärsyttävänä. Ketä varten siis dubataan? Lukutaidottomiako?

Onneksi meillä Suomessa ei tehdä sellaista muuten kuin aivan pienimmille suunnatuissa ohjelmissa, mitä nyt maikkari ja nelonen ovat yrittäneet olla vähän amerikkalaisempia. Alkeellisessa Amerikassahan dubbaus oikeas-taan keksittiinkin. Mutta siellä ihmiset eivät tunne eivätkä haluakaan tun-tea kuin omat nurkkansa.

Kunnolliset suomalaiset ohjelmien tuottajat luottavat onneksi siihen, että meikäläiset kykenevät lukemaan tekstin nopeasti ja omaksuma sanoman.

Johdonmukaisesti ajatellen herääkin kysymys, eivätkö saksalaiset ja rans-kalaiset tavalliset pulliaiset sitten osaakaan lukea.

pajen